

KITAÁBUÚ GEERA OO MOSE OO TA BAY IIMU/UUNGW

Tleehhamuú yaamu

1 ¹ Iimu/uungo Looa doori nee yaamu ngiwa tléhh,
² yaamu i slaqsoó kon'aaká, slám awa gaa wasl.
Yaamu kina tuntuúk nee tlawi. Giwti iloodá' baraá tlawi
gina tuntúk, tam gwa/ateemaá niina i kahhiyá'. Nee
Qeeruú Looa i gawaá daanduú ma'áy waá malelee/imiit.
³ Looa iri ó', "Gwa/ateema i deeruutiye'." Nee

gwa/ateema niri deeruutiye'. ⁴Looa gwa/ateema ngiwa aan, ngiri qwal/atisiye'. Naagáy Looa gwa/ateema nee giwti giri parátl. ⁵Gwa/ateema giri beér Tlaatla/aangw, nee giwti giri beér Xweera. Tay tsiindo^a, tay matlatle, tari deelór geera.

⁶Looa iri ó', "Qaftá gawit i tleehharut baraá tla/ángw ma'aay, as ma'aay ngiwa paratl." ⁷Adoodá' iri tleehharút. Looa qaftadá' giri tléhh, ma'aay giri parátl, kuqá' gawaá daanduú qafi, kuqá' baraá guruú qafi. ⁸Looa qaftadá' giri beér "Doori". Tay tsiindo tay matlatle, tari deelór tsár.

⁹Looa iri ó', "Ma'aá doorí baraay i burumburiitiye' dír wák as yaamaá kaahaar iwa geehouya'." Adoodá' iri tleehharút. ¹⁰Looa didá' kaahaar giri beér Yaamu, didá' ma'aay ni burumburiitiye' giri beér Tlawi. Looa giri aan, gídaabá adoodá' aa tléhh ka hhoohhoo'. ¹¹Looa iri ó', "Yaamu umuúqo gaaro ngi duuxiye', gitsór dahaasingw koom, nee xaatlaá mamaá koomá', awa dahaasingw koomá' baraaine, umuúqo gitsooro ar adoorós, nee umuúqo xaatliwo ar ador'ín." Adoodá' iri tleehharút. ¹²Naagáy yaamu mamu ngiri duuxiye', gitsór dahaasingw koom, umuúqo gitsooro ar adoorós, nee xaatlaá mamaá koomá' awa dahaasingw koomá' baraaine, umuúqo xaatlno ar adoorós. Looa giri aan gídaabá adoodá' aa tléhh ka hhoohhoo'. ¹³Tay tsiindo tay matlatle, tari deelór tám.

¹⁴Looa iri ó', "Muruú gwa/ateemaá duxuúm i deeruuti gawaá dooriwo, oo tlaatla/aangw nee xweera gi paraátl. Muruúwí gwa/ateemaá duxuúm qoomadu ngi laqán nee deelo nee kureeri. ¹⁵Muruúwí gwa/ateemaá duxuúm masók i gawaá doorí dirii', as iwa gwa/aati baraá yaamií alé." Adoodá' iri tleehharút. ¹⁶Looa gwa/ateemaá uren awa tsár giri tléhh. Gwa/ateemaadá' ur a looa, in baalíná' tlaatla/aango, nee gwa/ateemaadá' niina a slahhaangw, in baalíná' xweeraawo. Tsatse/sleeme guri tléhh. ¹⁷Looa muruudá' gwa/ateemaá duxuúm guri qás gawaá doori as iwa gwa/atiya' baraá yaamií alé, ¹⁸as tlaatla/aangw nguwa baaliya' nee xweera, nee as gwa/ateema nee giwti ngiwa paraatli.

^a 1:5 tsiindo Dír múk Ebraniaro deelo i iimu/uun a tsiindo.

Looa gari aán gídaabá adoodá' aa tléhh ka hhoohhoo'.
 19 Tay tsiindo tay matlatle, tari deelór tsiyáhh.

20 Looa iri ó', "Ma'aay i hatsiye' muruú slafa, nee tsir/ór baraa' yaamaa' kaahaar ar gáwtí tlatlaw i deerut."
 21 Naagáy Looa makaá uren awa baraa' ma'aay giri tléhh, nee muruú yaariír oo slaáf oo hii'imiit ar baraa' ma'aay, ma'aay niri hatsiye' muruú slafa, umuú daa'aweemaá dimbadimbehe. Nee tsir/ór daa'aweemaá dimbadimbé gari tléhh sleeme. Looa gari aán gídaabá adoodá' aa tléhh ka hhoohhoo'. 22 Looa giri tsúq, giri beér, "Laqwaalé', doogimé', ma'aá baraa' tlawi hatsisaak, nee tsir/o sleeme i doogiin baraa' yaamaa' kaahaare." 23 Tay tsiindo tay matlatle, tari deelór kooán.

24 Looa iri ó', "Makaá slafá' ni deeruutiye' baraa' yaamuwo awa umuúqo slaqsaywo, makaá ta de'ena, nee makaá sla/ato, awa uren nee awa ninakwe, umuúqo daa'aweemaá makaywo." Adoodá' iri tleehharút. 25 Looa makaá uren awa sla/a giri tléhh awa umuúqo adooro, nee makaá ta de'en sleémeero, awa umuúqo adooro, nee muruú gur'eér ar hii'imiita, umuúqo gaaro ar adoorós. Looa gari aán gídaabá adoodá' aa tléhh ka hhoohhoo'.

26 Naagáy Looa iri ó', "Hee u tleehhaán ar adoorén, nee ar slaqsayrén. Nee inooín siyó oo baraa' tlawi kus baalilin, nee tsir/ór gáwtí tlatlaawa, nee makaá ta de'ena, nee makaá baraa' sla/a sleémeero, nee muruú gur'eér hii'imiit gawaá daanduú yaamuwo." 27 Looa hee guri tléhh ar slaqsaywósúú kilá'. Hee guna tléhh ar slaq-soó Looa. Hhawaata nee /ameeni gina tléhh. 28 Looa giri tsúq, giri beér, "Laqwalaaliimé', tlahhé', yaamu hatsiisaak, ki sawaawuti'iindá'. Siyó baraa' tlawi kusa baaliliindá', nee tsir/ór gáwtí tlatlaawa, nee makaay sleémeero awa baraa' yaamaa' kaahaar." 29 Looa iri ó', "Ga/aawaagáy, mamaá dahaasingw koomá' sleémeero kudá' naa ti'iitiye' baraa' yaamuwo, nee xaatlaá mamaá koomá' awa dahaasingw koomá' baraa'ine, sleémeero ngaa haniís as tawa muruú /aymarhúng. 30 Nee makaay sleémeero kudá' uren tam kudá' ninakwe awa baraa' yaamu, nee tsir/ór gáwtí tlatlaawa sleémeero, muruudá' sleémeero oo slafingw kooma, gitso ngaa haniís, nee loo/ór xaatli, as tawa muruú /aymar'in." Adoodá' iri tleehharút. 31 Looa umuúqo gaaro ar aa tléhh, gari aán,

nee ga/aaweek ka hhoohhoo' ló'wa ale. Tay tsiindo tay matlatle, tari deelór lahhoó'.

2 ¹Ala Looa doori nee yaamu nee muruuwós sleémeero gay adoorír hhe'és tleehhamooro. ²Ay bál deelór faanqw Looa gadiyeérós sleémeero gaa hhe'és, tidá' sleémeero ar aa tléhh. Looa iri hungu/ús bál deelór faanqwe, gadiyeeduwós kudá' sleémeero ngiwa hhe'és. ³Looa bál deeloódár faanqw gana tsúq gari hhoohhoés. Asma ina hungu/ús gadiyeeduwós kudá' sleémeero ngiwa hhe'és awa tleehhamór doori nee yaamu. ⁴Iidiguuwí an adoodá' doori nee yaamu kira tleéhh.

Asalmoó Edeni

Qoomadá' Looa yaamu nee doori ngiwa tléhh, ⁵gár naa ti'it i káhh baraá xatsoowo. Tam gitso naa ti'iitiká, asma Looa tluuwaay gwa haniisiká, laqaá tam heé yaamu gaa doosl i kaahh. ⁶Kutli niri baraá yaamuú wa ti'it, nee yaamu sleémeero giri naa/ás.

⁷Looa hee guri tléhh ar hhapér yaamu, guri hiinsluú slafingw i ufáhh, hee tari heé slaáf.

⁸Looa asalmo guri dahás bihhaá da/aáw baraá yaamaá Edeni. Heewós kudá' aa tléhh guri baraadádi qás. ⁹Looa xaa'aá daa'aweemaá dimbadimbé ngiri baraá hhapér wa ti'itís, xaa'aá hhohho' nee awa /aymár ya/aamá'. Nee baraá tla/ángw asalmoowo Looa xa'anoó mamuwós slafingw hanmiisá' guri qás. Nee xa'anoó mamuwós xu'utír muruú hhó' nee oo tlákw laqaaqamá' guri malé qás.

¹⁰Yaae i deer ar baraá asalmoó Edenír wa wa/amiim, i asalmoó naa/amaamís. Aluwo tiri qasmís tari yau tsiyáhh. ¹¹Umuú yaaér geera a Pishoni, an tidá' yaamaá Hawila gaa harwet. Baraadae miisli i deer. ¹²Nee miislír yaamudá' ka ló'wa hhoohhoo'. Slám baraadae tlaa/aá hhohho' awa ta bay bedoóla i dayá', nee tlaa/aá tlaxo ur ta bay shohamu. ¹³Nee umuú yaaér tsár a Gihoni, an yaaér yaamaá Kushi sleémeero ga harwet. ¹⁴Nee umuú yaaér tám a Tigri. An yaaedá' waarahh ar bihhaá da/aáw awa yaamaá Ashuru. Nee umuú yaaér tsiyáhh a Eufate.

¹⁵Looa heedaadá' guri húp nee guri qás baraá asalmoódá' ta babay Edeni, as nguwa doosli nee nguwa amohhe'emisi. ¹⁶Looa heedaadá' guri hara'ayíin guri

beér, “Mamaá xaai sleémeero awa baraá asalmoowí i asleér /aymaaro, ¹⁷ ala mamaá xa’anoó xu’utír muruú hhó’ nee oo tlákw, mu /ayaar, asma bál mamaá xa’anoowí bira /ák xueek, a gwá’.”

18 Looa iri ó’, “Hee iwa kilós hooti a gár hhooeeká. Heé nee inós slaqmís un tleéhh, oo alee/iisaywós wa hariim.” ¹⁹ Looa umuúqo makiito’ór sla/to gana titi’ís baraá yaamuú wa alé, nee tsir/ór gáwtí tlatlaaw, giri dír heedaáda’ i húp as ngiwa um’eerí tlaaqi. Muruú slaáf sleémeero guri um’eerí tlaaq, um’eedá’ tari um’erín. ²⁰ Hee giri um’eerí tlaaq umuúqo makiito’ór ta de’ena nee tsir/ór gáwtí tlatlaaw, nee umuúqo makaá baraá darmú hoota’a. Ala alee/isusmoó inós wa hariim gwaa slayká baraá tla/angw’ine.

21 Looa hee guri gu’tér iló’ i hanís. Hee iwa baraá gu’tér i diri’i, Looa guri gwehhamó wák tú/, didaáda’ gari fu’unáyrtuntúk. ²² Nee gwehhamodá’ aa tú/ baraá heé wa alé, Looa guri /ameenírr tléhh, gari húp dír heedaáda’. ²³ Heedá’ iri oó’, “Daxta tí an tidá’ aníng wa hariim, tí a fartá baraá faduueé’ daahh, nee fu’unaá baraá fu’unay’eé’ dahhá’. Tí kan bay /ameeni^b, asma dír kawa sláy a baraá hhawaata.” ²⁴ Adoorí an gár hhawaata baabuúwós nee ayírós ngis geexay, tiri haragwaaiya’ nee hareerós, inooín tari slaqwtá wák tleehhiit. ²⁵ Heedá’ nee hareerós inooín tsaraawo a /ankwets, ala taa murumiitiiká.

Dakuúsár geera

3 ¹ Ala dayshamo ku ilakahaár ta makaá sla/a sleémeero ba/a, kudá’ Looa aa tléhh. Inós /ameeni gari báy, “Xáy, adoorí an adór Looa aa ói gídaabá, ‘Mamaá xaai sleémeero awa baraá asalmoó i diriíá’ mi /ayaara.’”

2 /Ameeni dayshamo guri beér, “Mamaá xaai kudá’ baraá asalmoó i diriíá’ i aleeslawaán kiwa /ayaan. ³ Ala Looa ina ó’, ‘Mamaá xa’anoodá’ baraá tla/ángw asalmoó i dirií’ mi /ayaara’, tam mi kwatiitara’, as kahhoó’ daqaní a qatla’aaká.’”

4 Ala dayshamo /ameeni gari báy, “Kuungá’ a baloó qatla’aaká. ⁵ Asma Looa ga xú’ gídaabá, bál kuungá’

^b 2:23 /ameeni Baraá tsifírí Ebraniaro /aymi’iiká’ hhawaata nee /ameeni aa slaqmís.

mamaá xa'anoowí bira /agé', ilaahúng ki gwa/atís, kuungá' tari adór Looa tleehhitá', muruú hhó' nee oo tlákw kuwa xua'."

6 Naxés /ameeni gana aán mamaá xa'anoodá' kúto' i tsuiyá' /aymaaro, slám ki hho'ho' ngiwa ga/er ilawo, nee ki hho' as iwa sagaalooár huuwiya' biringa /ák. Maamár xa'anoowí gari bú', gari /ák, gari hhawaatuuwós i hanís, inós sleeme gari /aáy. 7 Naxés inoóin tsaraawo ilaain kiri gwa/atís, tiri tsaahhiyé' gídaabá inoóin a /ankwets. Loo/or puunganí kari hiirít tlabáá wa alé. 8 Naagáy afór Looa kari axaás iwa hi'imit baraá asalmóó wa ale qoomár tsee/amá iwa fuuruú'. Heedá' nee hareerós niri nahhaatiyé' baraá xaa'aá asalmoodá' i ale, as Looa mingiwa aán. 9 Ala Looa heedá' guri atét guri beér, "Kuúng a amá?"

10 Heedá' iri oó', "Afoorók ana axaás baraá asalmo, aníng niri da'ayuút, asma tawa /ankwets, niri nahhaát."

11 Looa iri ó', "Heé ugwa bay kuúng a /ankwets? Xáy, kuúng mamaá xa'anoodá' uwa báv mi /ayaar, ina /ági?"

12 Adamu iri oó', "/Ameenidá' kíng na hanís tawa alhootaan, inós maamár xa'anoowí ngina hanís, ngiri /aáy." 13 Looa /ameenidá' gari beér, "Gaarí a milá kíng taa tléhh?" /Ameenidá' iri ó', "Dayshamo aníng ina al/aáy, ngiri /aáy."

Sakwasleemár Looa

14 Looa dayshamo guri beér, "Asma adoosíng kawa tléhh, kuúng taa lu'ús ta makaá ta de'en sleémeero, nee makaá sla/a sleémeero. An guruúr mandroqomít, teeri an /ák baraá slafiingók sleémeero. 15 Aníng wakaari a qaás tla/aangók nee /ameenirí, nee tla/ángw xwaylarók nee xwaylarós. Xwaylarós kuúng un saga naasuúr. Kuúng inós an koolo kíhh."

16 /Ameeni gari beér, "Ar ló', aníng slahh'amaayerók ngi doók qoomár xwaylaro. Na'ii in laqwál ar slahh'amaaye, nee ilatleerirók a gawaá daanduú hhawaatuuwók, nee kíng inós i sawaawuti'ín."

17 Hhawaata guri beér, "Asma kuúng afór hareerók kawa iiar i qás, mamaá xa'anoodá' uwa báv mi /ayaar kiri /ák, yaamu kaa lu'ús as kuúng. Kuúng muruú /aymaarók un baraawós wa sleér ar slahh'amuú gadiyér

ur baraá slafingók sleémeero. ¹⁸Gár yaamu ni kuúngí duuxiya' a fuquráy nee laqaya', nee kuúng muruú /aymaarók un baraá yaamuú wa sleér. ¹⁹Ar hamér gadiyér gawide muruú /aymaarók un /ák ay dír ti ki/ baraá hhape. Asma kuúng tuna tleéhh ar hhape. Kuúng a hhape, nee baraá hhape an i kí/."

20 Adamu ^c hareerós gari umií tsaát, gari báy Hawa ^d asma a aayór múk slaáf sleémeero. ²¹Looa Adamu nee hareerós giri tlabáá kadú i tléhh, giri tsiitís.

Guusár Adamu nee Hawa

22 Looa iri ó', "Ga/aaweek, hee daxta a adór atén tleehhiít gawaá xu'utír hhooema nee tlakweemaawo. Ala wané dakós ngu taatahhaas, mamaá xa'anoó slafingw hanmiís ngiri /aay, as iwa slafi kureeraá kureér." ²³Naagáy Looa giri dúx baraá asalmoodú Edeniro, as yaamu ngiwa doosli, kudá' hhaper'ín inós kura tleéhh. ²⁴Looa hee guri gús baraá asalmoodae, malayke gari qás bihhaá da/aáw awa asalmooó Edeni. Paángár asla ar war'eeliim amorqá' nee amqae gari qás, asma loohidá' amór xa'anoó slafingw kaw kawa xun.

The Book of Genesis in Iraqw
published as
IIMU/UUNGW

© The Bible Society of Tanzania, 1995

ISBN 9966-40-422-8

IRAQW GENESIS 560P UBS-EPF 3M 1995